

Raadsnota

Raadsvergadering de dato 8 juni 2020
Onderwerp: beheer mergelsteilwanden

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

In de periode 2014 -2016 zijn op een twaalftal locaties maatregelen getroffen om de veiligheid van de mergelsteilwanden te waarborgen. Daarbij zijn inrichtingsmaatregelen uitgevoerd en stabiliteitsvoorzieningen aangebracht. Om de veiligheid van de betreffende locaties te monitoren en te behouden, is onderzocht welke beheermaatregelen op de betreffende locaties getroffen moeten worden en welke kosten hieraan verbonden zijn.

Uw Raad wordt geadviseerd:

- Kennis te nemen van de voorgenomen maatregelen en de kostenraming;
- De structurele lasten á € 33.586,- integraal af te wegen bij de samenstelling van de voorjaarsnota 2020.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

In de periode 2014 -2016 zijn op de onderstaande locaties maatregelen getroffen om de veiligheid van de mergelsteilwanden te waarborgen.

- Daalhemerweg;
- Dwingel;
- Neerhem;
- “weiland” - Plenkertstraat;
- Vuursteenmijn - Plenkertstraat;
- Openlucht theater - Plenkertstraat;
- Plenkertstraat 23;
- Gemeentegrot t/m Cauberg 10 - Cauberg;
- Wolfsdriesweg 4-6;
- Geulhemerweg 34;
- Ingang Heidegroeve;
- Inrichtingsmaatregelen ‘groen’ fase 1 Polferbosch (langs Plenkertstraat).

De aard en omvang van de werkzaamheden varieerde per locatie maar bestond globaal uit het

- 1) Verwijderen of snoeien van diepwortelende begroeiing;
- 2) Inspecteren van de onderliggende steilwanden;
- 3) Verwijderen loszittende mergel;
- 4) Aanbrengen stabiliteitsvoorzieningen / -netten.

Om de veiligheid van de locaties die het grootste risico dragen en gesitueerd zijn in de dichtstbevolkte gebieden te monitoren en te behouden, is onderzocht welke beheermaatregelen op de betreffende locaties getroffen moeten worden en welke kosten hieraan verbonden zijn.

Nb. met bovenstaande locaties zijn de meest urgente problemen aangepakt. Het valt niet uit te sluiten dat in de nabije toekomst opnieuw urgente situaties ontstaan waarbij grote ingrepen noodzakelijk zijn. Deze raadsnota ziet uitsluitend toe op het noodzakelijke vervolgbeheer van bovenstaande locaties.

3. Relatie met bestaand beleid

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen soms Omgevingsvergunningen noodzakelijk zijn. In een aantal gevallen is daarbij de Provincie Limburg het bevoegd gezag. Dit kan mogelijk leiden tot wijzigingen van de voorgestelde aanpak.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

Voorgestelde aanpak

Natuurlijke processen hebben voortdurend invloed op de mergelsteilwanden; de begroeiing keert na verloop van tijd weer terug en de onderliggende mergel gaat weer scheuren en afbrokkelen.

Periodieke inspecties en maatregelen zijn daarom noodzakelijk om de veiligheid te waarborgen. Ook deze werkzaamheden verschillen per locatie in aard, omvang en frequentie, maar bestaan globaal uit;

- 1) Periodiek snoeien en verwijderen van diepwortelende begroeiing;
- 2) Inspecteren onderliggende steilwanden;
- 3) Inspecteren aangebrachte stabiliteitsvoorzieningen / -netten;
- 4) Verwijderen loszittende mergelfragmenten.

Door deze werkzaamheden periodiek uit te voeren, houden we zicht op de stabiliteit van de mergelsteilwanden en blijven de kosten voor het beheer relatief laag. Daarbij merken we op dat nooit uitgesloten kan worden dat uit inspecties van de mergelsteilwanden, ook buiten de nu benoemde locaties, nieuwe stabiliteitsrisico's van grotere omvang naar voren komen.

Voor een gedeelte van de steilwand aan de Plenkertstraat (nabij het Openluchttheater) kan het dicht groeien van de steilwand voorkomen worden door terreinen in te rasteren en te begrazen met schapen en landgeiten. Dit vergt een eenmalige investering, waarvan we voorstellen de kosten als structurele lasten te verwerken in de begroting.

Alternatieven

Begrazing is ook als optie onderzocht voor de overige locaties, maar bleek in de meeste gevallen fysiek niet haalbaar of is vanuit het huidige gebruik of aanwezige natuurwaarden onwenselijk.

Uw Raad kan er ook voor kiezen de voorgestelde aanpak niet te volgen (met andere woorden: 'niets doen'). Deze keuze brengt wel enkele risico's en nadelen met zich mee die enerzijds gevaarlijke situaties kunnen opleveren en anderzijds fors hogere kosten tot gevolg kunnen hebben, als blijkt dat uiteindelijk toch werkzaamheden uitgevoerd moeten worden om de veiligheid langs de steilwanden te waarborgen. Gevaarlijke situaties, zoals het naar beneden komen / afschuiven van grond of losgeraakte mergelblokken, ontstaan door het ontbreken van beheer aan het groen op de steilwanden. Hierdoor verliezen we het zicht op de onderliggende mergel en diens stabiliteitsvoorzieningen en kunnen adequate inspecties niet uitgevoerd worden. Door het ontbreken van dergelijke inspecties kunnen we op termijn verrast worden door loskomende delen van de steilwanden, met alle risico's van dien.

5. Samenwerking

De Gemeente Valkenburg aan de Geul is lid van de Bosgroep Zuid - Nederland, een corporatie van boseigenaren en “verlengstuk” van onze gemeentelijke organisatie. De Bosgroep Zuid - Nederland voert in opdracht van en in samenspraak met de gemeente het beheer uit aan de gemeentelijke natuurterreinen en verwerft daarvoor, waar mogelijk, de beschikbare subsidies.

Daartoe hebben we een beheerovereenkomst afgesloten voor de periode 1 januari 2015 t/m 31 december 2020, elke van rechtswege op dezelfde condities stilzwijgend verlengd kan worden voor een nieuwe periode van 6 jaar. In overleg met de bosgroep wordt jaarlijks een werkplan vastgesteld, waarin vastgelegd wordt welke maatregelen in welke natuurgebieden uitgevoerd worden.

De Bosgroep heeft aan de basis gestaan voor het inrichtingsplan van de steilwanden en is in het verlengde daarvan én in het kader van de lopende beheerovereenkomst, verzocht de beheerkosten van de eerder genoemde locaties inzichtelijk te maken.

6. Aanbestedingen

Indien Uw Raad instemt met het voorstel, worden de middelen voor het beheer van de Mergelsteilwanden, toegevoegd aan de lopende beheerovereenkomst. De Bosgroep Zuid - Nederland schakelt vervolgens op haar beurt aannemers en adviseurs in om de werkzaamheden uit te voeren. Dit alles in samenspraak met de gemeente en conform het geldende aanbestedingsbeleid van de Gemeente Valkenburg aan de Geul.

De lopende beheerwerkzaamheden aan gemeentelijke natuurterreinen, die nu opgenomen zijn in het jaarprogramma van De Bosgroep, zullen ongeacht het besluit van Uw Raad doorgang vinden met de middelen die beschikbaar zijn. De werkzaamheden die betrekking hebben op het beheer van de verschillende mergelsteilwanden, zullen niet eerder starten dan september 2020, mits Uw Raad een positief besluit neemt. Indien Uw Raad afziet van het structureel beschikbaar stellen van het benodigde krediet, zal het onderhoud niet gaan plaatsvinden, met de mogelijke, onder punt 4 omschreven, gevolgen van dien.

7. Duurzaamheid

n.v.t.

8. Financiën

De frequentie en aard van de werkzaamheden verschillen per locatie. In de bijgevoegde kostenraming zijn de structurele kosten bepaald voor een periode van 5 jaar en bedragen €147.765,-. De kosten van de rasters ten behoeve van het begrazingsbeheer bedragen eenmalig €23.000,-, af te schrijven over 15 jaar. De kosten voor het begrazen van deze terreinen bedragen €2.500,- per jaar.

Omgerekend naar jaarlijkse lasten betekent dit:

Kostensoort	Totaalbedrag	Afschrijvingstermijn	Kosten / jaar
Priodiek onderhoud	€ 147.765,00	5 jaar	€ 29.553,00
Rasters Plenkertstraat	€ 23.000,00	15 jaar	€ 1.533,33
Begrazingskosten	€ 2.500,00	1 jaar	€ 2.500,00
Totaal aan jaarlijkse lasten			€ 33.586,33

9. Communicatie

In de kostenraming is rekening gehouden met kosten voor planvorming en eventuele vergunningen. Tot de planvorming behoort eveneens het verzorgen van publieksvoorlichting voor omwonenden en geïnteresseerden. Om de veiligheid van de betreffende locaties te monitoren en te behouden, is onderzocht welke beheermaatregelen op de betreffende locaties getroffen moeten worden en welke kosten hieraan verbonden zijn. Het is inmiddels goed gebruik dat voorafgaand aan de werkzaamheden een rondleiding op de werklocatie georganiseerd wordt.

10. Afwegingen en Advies

Gelet op de aanwezige risico's en de voorgestelde aanpak waarmee wij verwachten deze tot een minimum te beperken, adviseren wij uw raad;

- Kennis te nemen van de voorgenomen maatregelen en de kostenraming
- De structurele lasten á € 33.586 te integraal af te wegen bij de samenstelling van de voorjaarsnota 2020.

11. Bijlagen

---

1. Kostenraming vervolgbeheer Mergelsteilwanden

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenburg aan de Geul,

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

dr. J.J. Schrijen
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 21 april 2019.

Gehoord via schriftelijke raadpleging de raadsadviescommissie Stedelijke Ontwikkeling en Beheer de dato 19 mei 2020.

B e s l u i t :

- Kennis te nemen van de voorgenomen maatregelen en de kostenraming.
- De structurele lasten á € 33.586 te integraal af te wegen bij de samenstelling van de voorjaarsnota 2020.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 8 juni 2020.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

dr. J.J. Schrijen,
voorzitter